

громадськими об'єднаннями, однак немає інструментів для врахування цих досліджень у роботі органів державної влади.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення 08.02.2021)
2. Пасічник В. М. Демократизація державного управління у контексті забезпечення національної безпеки та боротьби з корупцією. *Демократичне врядування*. 2014. Вип. 13.
3. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник К.: НАДУ, 2012. 544 с.
4. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії : Монографія. Київ: КНТ, 2008. 368 с.

Брояков С.В.

*аспірант кафедри фінансового права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

НОВІ КРИТЕРІЇ ПОСТІЙНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ: ОЦІНОЧНІ ПОНЯТТЯ VS ПРАВОВА ВИЗНАЧЕНІСТЬ

На сьогоднішній день положення про постійні представництва функціонують у редакції Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16 січня 2020 р. № 466-IX. Відповідно усі критерії постійного представництва стали більш комплексними, а оціночність та неадаптованість таких положень до системи національного податкового законодавства обумовлює необхідність їх послідовного аналізу.

Нормативне регулювання постійного представництва визначається пп. 14.1.193 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі – ПК України). Саме у рамках відповідного

підпункту й отримує своє закріплення уся система критеріїв, за допомогою яких визначатиметься наявність у конкретних нерезидентів постійних представництв на території України.

Постійне представництво – це постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів, сервер (абз. 1 п. 14.1.193 п. 14.1 ст.14 ПК України). За великим рахунком відповідна дефініція постійного представництва є декларативним положенням, яке у цілях правозастосування навряд може бути достатнім для встановлення наявності постійного представництва. При цьому конкретні положення, які типізують критерії постійного представництва, закріплені у підпунктах “а”, “б”, “в”, “г” абз. 2 даного підпункту ПК України.

Відповідні критерії можна умовно підрозділити на:

1. Постійне представництво – **будівельний об'єкт** (критерій пп. “а”);
2. Постійне представництво – **співробітники, через яких надаються послуги** (критерій пп. “б”);
3. Постійне представництво – особи, уповноваженні на **ведення переговорів** (критерій пп. “в”);
4. Постійне представництво – **особи-зберігачі запасів (товарів)** (критерій пп. “г”).

У подальшому розглянемо кожен із зазначених вище критеріїв на предмет неоднозначного розуміння його положень (приписи, які породжують правову невизначеність).

I. Критерій пп. “а”. Відповідно до положень пп. “а” пп. 14.1.193. п. 14.1 ст. 14 ПК України постійним представництвом є «будівельний майданчик, будівельний, складальний або монтажний об'єкт чи пов'язана з ними наглядова діяльність, якщо загальна тривалість робіт, пов'язана з таким майданчиком, об'єктом чи діяльністю (у рамках одного проекту або пов'язаних між собою проектів), що виконуються нерезидентом через співробітників або інший персонал,

найнятий ним для таких цілей, перевищує 12 місяців» [1]. Із зазначеного критерію постійного представництва не є цілком зрозумілим два аспекти: 1) по-перше, незрозуміло, як визначати «пов'язані між собою проекти», у випадку їх орієнтовної множинності; 2) по-друге, незрозуміло, що це за суб'єкт «співробітник»? У випадку з першим оціночним поняттям (пов'язані проекти), то тут з боку законодавця було б цілком логічно нормативно окреслити ознаки пов'язаності проектів. Що стосується поняття «співробітник», то воно не є коректним в аспекті діючого трудового законодавства. Так, трудове законодавство на сьогоднішній день оперує виключно поняттям «працівник». Термін співробітник не фігурує у жодних нормативно-правових актах трудового законодавства. Відсутнє його визначення і у податковому законодавстві. Такого роду стан справ обумовлює ризики, пов'язані з потенційним різнотлумаченням даного поняття.

II. Критерій пп. “б”. Відповідно до положень пп. “б” пп. 14.1.193. п. 14.1 ст. 14 ПК України до постійного представництва прирівнюється «надання послуг нерезидентом (крім послуг з надання персоналу), у тому числі консультаційних, через співробітників, найнятих ним для таких цілей, якщо така діяльність провадиться (в рамках одного проекту або проекту, що пов'язаний з ним) в Україні протягом періоду або періодів, загальна тривалість яких становить більш як 183 дні у будь-якому дванадцятимісячному періоді» [1]. Відповідне положення характеризується як аналогічними з пп. “а” неоднозначними нормативними конструкціями, так і специфічними, притаманними тільки йому неоднозначностями. Так, у критерії пп. “б” знову ж таки мова йде про «співробітників», найнятих нерезидентом та про «пов'язані проекти». При цьому дане положення має і свою власну специфіку. Так, не до кінця зрозуміло, кому саме повинні надавати послуги такі співробітники нерезидента: резидентам, або нерезидентам? Відповідне питання обумовлюється наступним положенням: «... якщо така діяльність провадиться ... в Україні ...». Відповідно немає однозначного розуміння, чи співробітники повинні надавати послуги на території України резидентам України, чи мова йде про надання

послуг співробітниками (резидентами), як резидентам, так і нерезидентам. Якщо перший варіант (послуги надаються резидентам), то тоді модель договірної взаємодії має наступний вигляд: нерезидент – резидент (постійне представництво) – резидент. Якщо ж другий варіант, то модель договірної взаємодії матиме наступний вигляд: нерезидент – резидент (постійне представництво) – резидент та/або нерезидент. Фактично мова йде про вузьке (послуги надаються виключно резидентам) та широке розуміння (послуги надаються як резидентам, так і нерезидентам) положення «діяльність провадиться в Україні». Відповідно слід констатувати доволі високу ступінь невизначеності окремих формулювань критерію пп. “б”.

III. Критерій пп. “в”. Саме критерії, закріплені у пп. “в” створюють найбільше ризиків, пов’язаних із різнотлумаченням положень чинного податкового законодавства в аспекті постійних представництв. Так, відповідно до положень пп. “в” пп. 14.1.193 п. 14.1 ст. 14 ПК України термін «постійне представництво» включає «осіб, які на підставі договору, іншого правочину або фактично мають та звичайно реалізують повноваження вести переговори щодо суттєвих умов правочинів, внаслідок чого нерезидентом укладаються договори (контракти) без суттєвої зміни таких умов, та/або укласти договори (контракти) від імені нерезидента, у разі, якщо зазначена діяльність здійснюється особою в інтересах, за рахунок та/або на користь виключно одного нерезидента та/або пов’язаних із ним осіб-нерезидентів» [1]. В аспекті відповідного критерію потрібно виділити наступні оціночні, неоднозначні для їх розуміння, положення: 1) по-перше, незрозуміло як визначатимуться «фактичні» повноваження на ведення переговорів/укладення договорів в інтересах нерезидента; 2) по-друге, як визначатиметься міра «суттєвої зміни» умов правочину, які були обговорені з посередником; 3) по-третє, не визначено допустимих доказів для підтвердження самого процесу ведення переговорів (посередництва) в інтересах нерезидента. Усі зазначені аспекти і обумовлюють підвищений рівень оціночності даного критерію.

IV. Критерій пп. “г”. Даний критерій має відношення до діяльності з утримання (збереження) запасів (товарів) нерезидента. Так, відповідно до пп. “г” пп. 14.1.193. п. 14.1 ст. 14 ПК України постійним представництвом є «особи, які на підставі договору, іншого правочину або фактично мають і звичайно реалізують повноваження утримувати (зберігати) запаси (товари), що належать нерезиденту, із складу яких здійснюється поставка запасів (товарів) від імені нерезидента, крім резидентів-утримувачів складу тимчасового зберігання або митного складу» [1]. У рамках відповідного критерію уся неоднозначність (оціночність) зводиться до фактичних повноважень на провадження діяльності в інтересах нерезидента. Відповідно даний критерій є найменш оціночним.

Які-небудь роз’яснення контролюючого органу, які б проливали світло на специфіку правозастосування нових критеріїв постійних представництв відсутні. Відсутність визначеності податкового правозастосування в аспекті постійних представництв негативно відображається на: 1) питаннях, пов’язаних із обліком постійних представництв нерезидента; 2) притягненні до відповідальності суб’єктів, які порушили обов’язок із постановки на облік; 3) оподаткуванні доходів нерезидентів з джерелом їх походження з України тощо. При цьому неоднозначність нормативних формулювань у відповідних питаннях призводить до порушення принципу правової визначеності, який є одним із інтегративних складників принципу верховенства права [2].

Отже, відсутність правової невизначеності в аспекті критеріїв постійного представництва не відповідає як публічним, так і приватному інтересам платника податків. При цьому міжнародно-обумовлений характер відповідної проблематики у не найкращому світлі показує нашу державу перед її іноземними партнерами.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI в ред. від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/> (дата звернення: 24.02.2021).

2. Доповідь «Верховенство права» Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеційська Комісія) від 4 квітня 2011 року (Доповідь № 512/2009). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev-ukr](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev-ukr) (дата звернення: 24.02.2021).

Бурла К.Г.

*здобувач 1 курсу магістратури кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ПРИ ПРИТЯГНЕННІ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Необхідність вдосконалення регулювання відносин безпеки дорожнього руху пов'язана з безпрецедентним збільшенням кількості дорожньо-транспортних пригод в Україні, яка випереджає більшість країн світу. Тому, потрібно вирішити на державному рівні дану проблему, яка полягає у вдосконаленні практики правоохоронних органів при притягненні до адміністративної відповідальності за правопорушення Правил дорожнього руху.

Слід зазначити, що концепція безпеки дорожнього руху є предметом численних адміністративно-правових досліджень. На думку С. М. Гусарова, безпека дорожнього руху є елементом національної безпеки, а також виступають правовими та штрафними заходами уповноважених державних органів щодо захисту конституційних прав і свобод учасників дорожнього руху [4, с. 87].

На наш погляд, адміністративна відповідальність за порушення безпеки дорожнього руху є однією з найважливіших адміністративно-правових підвалин, яка використовується для переслідування та покарання правопорушників, наведення